

AUGUSZTUS 31. CSÜTÖRTÖK

A. épület, III. előadó

MEGNYITÓ

13.00 – 13.15 A konferenciát megnyitja:

Bujdosó Zoltán
az Eszterházy Károly Egyetem
Gyöngyösi Károly Róbert Campus Rektorhelyettese

Tomka Béla
a Hajnal István Kör Társadalomtörténeti Egyesület elnöke

PLENÁRIS ELŐADÁSOK

13.15 – 13.45 **Kiss Balázs:** A politikatudomány és az érzelmek

13.45 – 14.15 **Klaniczay Gábor:** A mentalitástörténettől az érzelmek történetéig – a pszichológiai megközelítés változatai

14.15 – 15.15 **Erős Ferenc:** Kísértő érzelmek: a történelem fantomjai

I. A. épület, K. szint, tetőtér 2.208.

ELMÉLET ÉS MÓDSZER

15.30 – 15.50 **Kovács Katalin:** Egy 17. sz.-i francia kísérlet az érzelmek ikonográfiai osztályozására: Charles Le Brun

15.50 – 16.10 **Bodor Péter:** A pszichológiai érzelemelméletek történelmi vonatkozásairól

16.10 – 16.30 **Takács Erzsébet:** Érzelmek a későmodernitásban. Kortárs társadalomelméleti megközelítések

16.30 – 16.40 Szünet

16.40 – 17.00 **Várkonyi-Nickel Réka:** Az otthonossá tett múlt. A nosztalgia problémája az oral history kutatásban

17.00 – 17.20 **Agora Zsuzsanna:** Érzelmek a náci propagandában

17.20 – 17.40 **Horváth Rita:** A korai Holokauszt tanúvallomások érzelmi telítettsége

17.40 – 18.00 **Bubryák Orsolya:** Ingók és érzelmek. A tárgyak hagyományozása kora újkori magyar végrendeletekben

18.00 – 18.30 Kérdések, vita

II. A. épület, K. szint, tetőtér 2.209.

FÉLELEM, FÁJDALOM, ELMŰLÁS

15.30 – 15.50 **Flach Richárd:** A paraszucidum érzelmei

15.50 – 16.10 **Bódán Zsolt:** Öngyilkosság és kultúra – A szuicidum kulturantropológiai megközelítése a magyar és angolszász szakirodalom alapján

16.10 – 16.30 **Lukács Anikó:** Öngyilkosságok Budapesten a II. világháború végén

16.30 – 16.40 Szünet

16.40 – 17.00 **Deáky Zita:** A fájdalom keretei. Az anyai gyász történeti-néprajzi megközelítése

17.00 – 17.20 **Novák Veronika:** Párizs városának kellős közepén – erőszak, történetmesélés és félelem a 15-16. században

17.20 – 17.40 **Pál Judit:** Agitátorok és „gyanúsak” a kiegyezés körüli években Erdélyben

17.40 – 18.10 Kérdések, vita

III. A. épület, K. szint, tetőtér 2.211.

HÁBORÚ

15.30 – 15.50 **Molnár Dániel:** Felkészülés a halálra, hősiesség, élni akarás az 1552-es Oszmán hadjáratok idején

15.50 – 16.10 **Gégény Levente:** Alternatív ellenállási formák a napóleoni háborúk idején – Sérülések, betegségek és hadi kórházak hatásai a Grande Armée hétköznapiiban katonák levelezésein keresztül

16.10 – 16.30 **Godzsák Attila:** Mi zajlik egy fiatal honvéd fejében? Sebestyén Győző gondolatai a frontra érkezéstől az eltűnéséig I. világháborús levelei alapján

16.30 – 16.40 Szünet

16.40 – 17.00 **Szécsényi Mihály:** „A győzelembe vetett erős igaz hittel...” – a háború, a fanatizmus és a szerelem egy katona leveleiben 1939-1943

17.00 – 17.20 **Urbán Márta:** Milyen érzelmeket vált ki a háború? A frontátvonulás tapasztalatai egyházi források tükrében

17.20 – 17.40 **Horváth Sándor:** A szerelemről és a halálról a háborús interjúkban, avagy az érzelmek elfojtása és kifejezése

17.40 – 18.10 Kérdések, vita

IV. A. épület, K. szint, tetőtér 2.212.

DOKTORI SZEKCIÓ I.

15.30 – 15.50 **Bobay István:** „Panaszkodtak, hogy őket nagyon megcsalták ...” – A mexikói önkéntes „hadtest” harcainak és hazakerülésének vizsgálata

15.50 – 16.10 **Uhrin Dorottya:** „Lelke kegyég Mennországban, Oly nagy dicsőségben és bódogságban vagon.” Szent Katalin verses legendájának érzelemtörténeti elemzése

16.10 – 16.30 **Rigó Balázs:** Csodálat és tekintélytisztelet mint hatalmi legitimáció Aphra Behn II. Jakab számára írt koronázási költeményén keresztül

16.30 – 16.40 Szünet

16.40 – 17.00 **Bálint Angelika:** Indulatok a Hétház környékén

17.00 – 17.20 **Koloh Gábor:** Születésszabályozás a Dél-Dunántúlon – elméleti pozicionálás

17.20 – 17.40 **Kőrös Ákos:** Bag és Kiszombor közösségi kapcsolati hálója a hosszú 19. században

17.40 – 18.10 Kérdések, vita

SZEPTEMBER 1. PÉNTEK

V. A. épület, K. szint, tetőtér 2.201.

SZERELEM, HÁZASSÁG, ÖZVEGYSÉG I.

9.00 – 9.20 **Balogh Zsuzsánna:** A gyász: érzelem vagy állapot? Bornemissza Kata két özvegyége

9.20 – 9.40 **Baros-Gyimóthy Eszter:** Özvegyesség - új egység. Újraházasodók nyomai a csetneki anyakönyvekben

9.40 – 10.00 **Miskí Péter:** Családi érdek vagy szerelmi házasság? Egy erdélyi arisztokrata mostohatestvér-házasság története

10.00 – 10.10 Szünet

10.10 – 10.30 **Kis-Halas Judit:** „Míg nem látta a legényt, szerette, ha pedig látta, gyűlölte, utálta” - Szerelmi varázslás és szerelembetegség a kora újkori boszorkányvadás kontextusában

10.30 – 10.50 **Tóth Orsolya:** Az érzelemtörténeti megközelítés lehetőségei a magyar irodalomtörténet-írásban

10.50 – 11.10 **Gyimesi Emese:** „...szenvedély kell, mi elfoglaljon, mi éreztesse, hogy éltek!” - Az érzelmek szerepe Szendrey Júlia naplóírói gyakorlatában

11.10 – 11.40 Kérdések, vita

12.00 – 13.00 Ebédszünet

VI. A. épület, K. szint, tetőtér 2.208.

BIOGRÁFIA

9.00 – 9.20 **Csajányi Melinda:** Gróf Apponyi Albert értékrendje és annak érzelmi forrásai emlékiratai alapján

9.20 – 9.40 **Szász Lajos:** Barát, üzlettárs vagy politikai szövetséges? – Baltazár Dezső filozemitzmusa

9.40 – 10.00 **Molnár Eszter:** Hipochondria, szexualitás, drogfüggés összefüggései és az első világháború. Csáth Géza tragédiájának pszichobiografikus vázlata

10.00 – 10.10 Szünet

10.10 – 10.30 **Bartha Ákos:** Bátorság, önfeláldozás, heroizmus: Bajcsy-Zsilinszky „érzelmes” értelmezési sémái és a korabeli források tanúságtétele

10.30 – 10.50 **Standeisky Éva:** Egy ember (Kassák Lajos) és egy forradalom (1956) érzelemtörténete. Az egyéni és a közösségi önmegvalósítás formái

10.50 – 11.10 **Botond Ágnes:** Érzelmek (és azok hiánya) egy úttörő őrsi napló tükrében

11.10 – 11.40 Kérdések, vita

12.00 –13.00 Ebédszünet

VII. A. épület, K. szint, tetőtér 2.209.

CSALÁD, GYERMEK I.

9.00 – 9.20 **Petneházi Gábor:** Értelem és érzelem. Kovacsóczy Farkas (1540-1594) erdélyi kancellár családi és politikai viszonyrendszere

9.20 – 9.40 **Varga Szabolcs:** Apák és lányok – anyák és fiúk: Zrínyiek és Erdődyek generációváltásai a 16. században

9.40 – 10.00 **Erdélyi Gabriella:** Család, levelezés, érzelmek: Az Esterházyak a 17. század első felében

10.00 – 10.10 Szünet

10.10 – 10.30 **Bódai Dalma:** Egy anya és mostohaanya preferenciái: A Thurzó-lányok neveltetése a 17. század elején

10.30 – 10.50 **Czeglédi Noémi:** Perek és érzelmek. Családi viszályok az úriszék előtt

10.50 – 11.10 **Bálint Petra:** Gonosz mostohák és szívtelen anyák a 18–19. századi bűnperekben

11.10 – 11.40 Kérdések, vita

12.00 – 13.00 Ebédszünet

VIII. A. épület, K. szint, tetőtér 2.211.

ÖRÖM, HARAG, GYŰLÖLET I.

9.00 – 9.20 **Gál Judit:** Az egyéni gyűlölet helye a dalmáciai városi közösségekben a 12-13. században

9.20 – 9.40 **Magyar Attila:** A harag megjelenési formái az Oszmán Birodalomról szóló 16. sz.-i útleírásokban

9.40 – 10.00 **Gulyás László Szabolcs:** Verbális érzemenyilvánítás a középkori Magyarországon avagy kis középkori gyalázkodástörténet

10.00 – 10.10 Szünet

10.10 – 10.30 **Halmágyi Miklós:** Sírás, mosoly és nevetés magyar szentekről szóló középkori forrásokban

10.30 – 10.50 **Harmati Róbert:** Felrobbant indulatok. Tallózás istenkáromlási perekben a reformkori Pest-Pilis-Solt vármegyéből

10.50 – 11.10 **Báti Anikó:** Asztali örömök

11.10 – 11.40 Kérdések, vita

12.00 – 13.00 Ebédszünet

IX. A. épület, K. szint, tetőtér 2.212.

DOKTORI SZEKCIÓ II.

9.00 – 9.20 **Berecz Anita:** Az egri városvezető elit rokoni kapcsolatai

9.20 – 9.40 **Kádas István:** A megyei hatóság és a megyét ténylegesen irányító középréteg a középkori Sáros megyében

9.40 – 10.00 **Szabó-Reznek Eszter:** Az arisztokrácia reprezentációja a kolozsvári hivatásos színjátszás centenáriumán

10.00 – 10.10 Szünet

10.10 – 10.30 **Brandl Gergely:** Vádlottak a város és a kancellária közé zárva – Városi függetlenség és megoldási javaslatok a nagy szegedi boszorkányper (1728–1729) kancelláriai vizsgálata során

10.30 – 10.50 **Rózsa Sándor:** Az első kataszteri felmérés forrásanyagának környezettörténeti szempontú elemzése a Nagykunságban

10.50 – 11.10 **Tömöry Miklós:** Szent Szávától Tököly Száváig – Szerb ünnepek és azok visszhangja az 1860-as évek Pest-Budáján

11.10 – 11.40 Kérdések, vita

12.00 – 13.00 Ebédszünet

A konferencia rendezői:
Hajnal István Kör Társadalomtörténeti Egyesület
Eszterházy Károly Egyetem Gyöngyösi Károly Róbert Campus

A konferencia megrendezését támogatta:
Eszterházy Károly Egyetem Történettudományi Doktori Iskola
EFOP-3.6.1-16-2016-00001 „Kutatási kapacitások és szolgáltatások komplex fejlesztése az Eszterházy Károly Egyetemen” projekt

Grafika: Ludman Éva (Alkotópont Kft.)
FOTO: FORTEPAN / KELEMEN ZSUZSA

X. A. épület, K. szint, tetőtér 2.201.

SZERELEM, HÁZASSÁG, ÖZVEGYSÉG II.

13.30 – 13.50 **Szilágyi Adrienn:** Özvegynek maradni vagy újránházasodni? Érzelmi, jogi és gazdasági megfontolások egy 19. századi nemesi társadalmon belül

13.50 – 14.10 **Kucserka Zsófia:** Szerelem a házasságban. A szerelem mint nemzeti vállalkozás a 19. században

14.10 – 14.30 **Nagy Péter:** Értelem vagy érzelem? Párvalasztási szokások az észak-borsodi és gömöri iparvidéken a 20. sz. első felében

14.30 – 14.50 **Molnár Ágnes:** A házastársi konfliktusok és érzelmek kifejeződése egy kisbirtokos honvéd második világháborús levelezésében

14.50 – 15.10 **Völgyesi Orsolya:** Szerelem, házasság, halál az 1956-os forradalmat követő megtorlások idején

15.10 – 15.40 Kérdések, vita

XI. A. épület, K. szint, tetőtér 2.209.

CSALÁD ÉS GYERMEK II.

13.30 – 13.50 **Mátay Mónika:** Gonosz mostohák és kismizett árvák? Egy toposz vizsgálata 19. századi debreceni örökösödési eljárásokban

13.50 – 14.10 **Fónagy Zoltán:** Széchenyi István, a mostohaapa

14.10 – 14.30 **Virovecz Nándor:** Feleségek fogságában

14.30 – 14.50 Szünet

14.50 – 15.10 **Demmel József:** Ólomkatonák a miniszterelnök hasán. Szemere Bertalan apaszerepben

15.10 – 15.30 **Papp Barbara:** Gyermekek-narratíva és érzelmek

15.30 – 16.00 Kérdések, vita

XII. A. épület, K. szint, tetőtér 2.208.

IDENTITÁS ÉS MÁSSÁG I.

13.30 – 13.50 **Sándor Vivien:** „Elsősorban székely vagyok, azután magyar.”

13.50 – 14.10 **Örsi Julianna:** Az Amerikába kivándorlók lelki gondozása a 19-20. sz. fordulóján

14.10 – 14.30 **Elek Orsolya:** Elvágódás mint emigrációs tapasztalat. Az emigráció érzelem-struktúrájának vizsgálata André Kertész életútjának tükrében

14.30 – 14.40 Szünet

14.40 – 15.00 **Kisörsi Zsófia:** Idegenségérzet az államszocializmus ingázóinak emlékezetében

15.00 – 15.20 **Csiszár Gábor – P. Tóth Tamás – Takács Judit:** Homoszexualitás-reprezentációk Magyarországon a 20. század első felében

15.20 – 15.50 Kérdések, vita

XIII. A. épület, K. szint, tetőtér 2.211.

BARÁTSÁG ÉS KÖZÖSSÉG

13.30 – 13.50 **Balogh Judit:** Lojalitás mint csoportképző tényező az Apafi kori elitben a kor privát forrásaiban

13.50 – 14.10 **Bárh Dániel:** Egy 18. századi ferences ördögűző leveleinek érzelmeltörténeti aspektusai

14.10 – 14.30 **Szilágyi Márton:** Féltreértett érzelmek? Férfibarátságok a magyar irodalomban a 19. sz. első felében

14.30 – 14.40 Szünet

14.40 – 15.00 **Kövér György:** Baráti körök

15.00 – 15.20 **Acsády Judit - Mészáros Zsolt:** Barátság – szolidaritás – aktivizmus. Érzelmek funkciója a múlt századelő nőmozgalmában

15.20 – 15.40 **Mohay Borbála:** Érzelmek a kertben

15.40 – 16.10 Kérdések, vita

16.30 **Benda-díj átadása.** Laudáció és a díjazott előadása
A. épület III. előadó

17.00 **A Hajnal István Kör 2017. évi közgyűlése**
A. épület III. előadó

19.00 **Fogadás**
A. épület K. szint folyosó

XIV. A. épület, K. szint, tetőtér 2.208.

IDENTITÁS ÉS MÁSSÁG II.

9.00 – 9.20 **Kovács Katalin Anita:** A 17. sz.-i peregrinusok érzelmi világa

9.20 – 9.40 **Csikós Gábor:** „Inkább az gremiumbeli törzsökös individuumnak helyet hagyni, minthogy advenabeli állapotom valakinek detrimantumot okozzon” – az idegenség mint identitáskonstrukció Nagy György járszági kereskedő 18. sz.-i önéletírásában

9.40 – 9.50 Szünet

9.50 – 10.10 **Sárai-Szabó Kata:** Megtérés, kegyesség, társadalmi presztízs a 20. sz. első felének református egyházában

10.10 – 10.30 **Argejő Éva:** „Oly távol, messze van hazám...” – Az idegenség mint identitáskonstrukció

10.30 – 11.00 Kérdések, vita

12.00 – 13.30 Ebéd

XV. A. épület, K. szint, tetőtér 2.209.

VALLÁS, NEMZET ÉS AZ ÉRZELMEK

9.00 – 9.20 **Keszei András:** Változatok az érzelmeken alapuló cselekvésre

9.20 – 9.40 **Várkonyi Péter:** A komolti lázadás

9.40 – 10.00 **Konrád Miklós:** Csalódott zsidók a dualizmus korában

10.00 – 10.10 Szünet

10.10 – 10.30 **Eszik Veronika:** „Neki kell megköszönünk, hogy hazánkban mindenhol gyönyörű iskolák emelkednek” – a hála szerepe a 19. század végi magyar gondolkozásban és a „hálátlan” Horvátország

10.30 – 10.50 **Dupcsik Csaba:** A demográfiai pánik három magyarországi példa alapján

10.50 – 11.20 Kérdések, vita

12.00 – 13.30 Ebéd

XVI. A. épület, K. szint, tetőtér 2.211.

ÖRÖM, HARAG, GYŰLÖLET II.

9.00 – 9.20 **Agárdi Izabella:** A nevetés mint a performatív történetmondás eszköze

9.20 – 9.40 **Huhák Heléna:** Örömmök kollektívája és a kollektíva öröme. A kommunista agitáció és az érzelmek kapcsolata az 1950-es években

9.40 – 10.00 **Tóth Judit:** A karikatúrák érzelmeltető szerepe a Rákosi-korszak kulákellenes propagandájában

10.00 – 10.10 Szünet

10.10 – 10.30 **Farkas Gyöngyi:** Felháborodás, együttérzés, közöny, káröröm. Kortárs reakciók Csehszlovákia 1968-as megszállásával kapcsolatban

10.30 – 10.50 **Záhonyi-Ábel Márk:** A tekintélyvédelem és az érzelmi hatáskeltés kapcsolata az Országos Mozcékvizsgáló Bizottság iratainak tükrében

10.50 – 11.20 Kérdések, vita

12.00 – 13.30 Ebéd

XVII. A. épület, K. szint, tetőtér 2.212.

DOKTORI SZEKCIÓ III.

9.00 – 9.20 **Varga Kinga:** A rajongás és tárgya (alanya?): Gombaszögi Frida

9.20 – 9.40 **Varga Luca:** Dühös fiatalok a Kádár-korszakban: az ifjúsági érzelmi közösség idegenségérzetének színházi megjelenési formái

9.40 – 10.00 **Magyarosi Ádám:** „Fegyelemre szokatni, magam is szinte lehetetlennek tartottam.” - A deviáns szegény alakjai a Debreceni Városi Szegényház iratainak tükrében (1895–1944)

10.00 – 10.10 Szünet

10.10 – 10.30 **Perczel Olivér:** Az éjszaka császárai – Mozzanatok Budapest éjszakai életéből a békebeli századfordulón

10.30 – 10.50 **Tőtös Áron:** „Könnyelmű természetéből kivetkőzött” – Bűnelkövető prostituáltak, 1872-1927

10.50 – 11.20 Kérdések, vita

12.00 – 13.30 Ebéd

Eszterházy Károly Egyetem
Gyöngyösi Károly Róbert Campus

Gyöngyös, 2017. augusztus 31. – szeptember 2.

**AZ ÉRZELMEK
TÖRTÉNETE**
A HAJNAL ISTVÁN KÖR
TÁRSADALOMTÖRTÉNETI EGYESÜLET
2017. ÉVI KONFERENCIÁJA